

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 marca 2017 r o waloryzacji świadczenia Dyrektor (...) w Ł. ustalił dla Z. G. od dnia 1 marca 2017 r zwaloryzowaną wysokość emerytury wojskowej w kwocie 4865,33 zł na podstawie art. 31 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin.

/decyzja – k. 154 akt emerytalnych, tom VI/

Od powyższej decyzji Z. G. złożył odwołanie w dniu 4 kwietnia 2017 r. , wskazując, że nie skarży metody waloryzacji, a jego celem jest unieważnienie decyzji. Decyzji jako dokumentowi zarzucił naruszenie art. 107 § 1 kpa poprzez celową manipulację przepisami art. 6,31,32 wojskowej ustawy emerytalnej, niezastosowanie art. 186 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r o emeryturach i rentach z FUS, niezastosowanie się do przepisu art. 6 ust. 1-3 w brzmieniu ustalonym 10.12.1993 r w zw. z art. 186 ust. 2 pkt.1 ustawy z FUS, brak podstawy prawnej do wydania decyzji, błędne przywołanie art. 31 jako podstawę do przeprowadzenia waloryzacji, wadliwe pouczenie o możliwości odwołania, brak podpisu dyrektora. Wniósł o unieważnienie i wycofanie z obiegu prawnego zaskarżonej decyzji i wydanie decyzji zgodnej z przepisami prawa, względnie uznanie braku właściwości rzeczowej przez SO w Łodzi i skierowanie sprawy do rozpatrzenia przez właściwy organ odwoławczy II instancji, czyli do MON.

/odwołanie – k. 2 -3/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 kwietnia 2017 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Wyjaśnił, że od 1 stycznia 1999 r. wobec zmiany treści przepisu art. 6 cytowanej ustawy, waloryzacji dokonuje się na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i nie znajduje zastosowania art. 186, organ emerytalny podał właściwą podstawę prawną wydania decyzji, nadto zamieścił prawidłowe pouczenie o możliwości odwołania, a zgodnie z art. 93 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS decyzje dotyczące waloryzacji emerytur i rent sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego mogą zamiast podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania.

/odpowiedź na odwołanie k. 4 -5/

W piśmie procesowym z dnia 29 maja 2017 r. wnioskodawca wniósł o przeniesienie rozprawy do SO w Sieradzu, przesłuchanie strony w miejscu zamieszkania w drodze pomocy sądowej.

/pismo – k. 10-11, k. 12/

W piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2017 r. pełnomocnik organu emerytalnego podtrzymał stanowisko i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nie wyraził zgody na przeniesienie sprawy do SO w Sieradzu, oponował przeciwko przesłuchaniu w miejscu zamieszkania z uwagi na brak istotnych faktów, które wymagałyby wyjaśnienia a tym samym dopuszczenia dowodu z przesłuchania strony powodowej.

/pismo – k. 20/

Pismem z dnia 6 lipca 2017 r do sprawy przystąpiło Stowarzyszenie (...) w Stanie S. i R. oraz Ich (...), przyłączając się do stanowiska wnioskodawcy w zakresie uznania się przez sąd za niewłaściwy do rozpoznania sprawy.

/pismo – k. 24 – 26/

W piśmie z dnia 6 lipca 2017 r wnioskodawca wskazał, że brak jest podstaw do zgłoszenia wniosku o zwrot kosztów zastępstwa procesowego z uwagi na treść art. 36 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy(...). Podniósł także wadliwość pełnomocnictwa.

/pismo – k. 35 – 36/

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 11 sierpnia 2017 r Sąd oddalił wniosek o przekazanie sprawy do SO w Sieradzu.

/e – prot. z dnia 11.08.17 00:05:37/

W piśmie z dnia 28 sierpnia 2017 r wnioskodawca wniósł m.in. o „oddalenie decyzji z dnia 2 czerwca 2017 r”.

/pismo – k. 81 – 83/

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 17 listopada 2017 r odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 2.06.17 zgłoszone w piśmie procesowym z dnia 28.08.17 zostało przekazane do organu emerytalnego celem nadania sprawie właściwego biegu.

/e - prot. z dnia 17,11.17 00:02:46/

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2017 r Sąd Okręgowy w Łodzi stwierdził swoją niewłaściwość i skargę Z. G. z dnia 4 kwietnia 2017 r przekazał do Ministerstwa Obrony Narodowej.

/postanowienie – k. 170/

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2018 r Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do dalszego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podniósł, że brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania , że Sąd Okręgowy nie jest właściwym do rozpoznania sprawy.

/postanowienie wraz z uzasadnieniem – k. 202 – 207/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. G. uzyskał prawo do emerytury żołnierza zawodowego od 1 lutego 1992 r. na podstawie decyzji (...) o przyznaniu prawa do emerytury wojskowej.

/okoliczność bezsporna/

W sprawie VIII U 3226/08 Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 26 maja 2009 r. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. dotyczącej waloryzacji pobieranego świadczenia, a Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie IIIAUa (...) oddalił apelację wnioskodawcy.

/okoliczność bezsporna/

W sprawie VIII U 1107/09 wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2009 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. dotyczącej waloryzacji pobieranego świadczenia. Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 24 listopada 2009 r. oddalił apelację wnioskodawcy w sprawie IIIAUa (...).

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 1 marca 2010 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacyjnego 104,6 %, od której wnioskodawca złożył odwołanie. Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2011 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie VIII U 734/10 oddalił odwołanie. Wnioskodawca wniósł apelację, zaś Sąd Apelacyjny w sprawie III AUa 482/11 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi

Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania. W wyniku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie VIII U 33/12 wyrokiem z dnia 2 marca 2012 r. oddalił odwołanie.

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 1 marca 2011 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy od dnia 1 marca 2011 r. przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji 103,10%. W dniu 7 kwietnia 2011 r. wnioskodawca złożył odwołanie od wskazanej decyzji. Wyrokiem wydanym w sprawie VIII U 571/11 Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

/okoliczność bezsporna/

We wniosku z dnia 3 lutego 2011 r. wnioskodawca wniósł o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. wydanych po dniu 1 lipca 2004 r. Decyzją z dnia 16 czerwca 2011 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. odmówił stwierdzenia nieważności decyzji waloryzacyjnych wydanych po dniu 1 lipca 2004 r. W dniu 26 lipca 2011 r. wnioskodawca złożył odwołanie od tej decyzji. Na wniosek skarżącego Sąd Okręgowy w Łodzi przekazał sprawę VIIIU 1303/11 Sądowi Okręgowemu w Sieradzu, który postanowieniem z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie IV U 42/12 umorzył postępowanie w sprawie z uwagi na cofnięcie odwołania.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 3 września 2013 r. Z. G. złożył wniosek o unieważnienie/uchylenie wadliwych prawnie decyzji waloryzacyjnych [(...)] wydanych przez organ po 1 lipca 2004 r. i ponowne wydanie decyzji pozbawionych wad prawnych.

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 19 września 2013r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. odmówił Z. G. wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji waloryzacyjnych wydanych po dniu 1 lipca 2004 r. /okoliczność bezsporna/

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 5955/13, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 324/14, Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie od powyższej decyzji.

/okoliczność bezsporna/

Z. G. wniósł o ustalenie podstawy wymiaru swego świadczenia zgodnej ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2003 r., nr 56, poz. 498), literalne stosowanie w praktyce art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. 1994 Nr 10, poz. 36 z późn. zm.) stanowiący, iż emerytury i renty oraz podstawy ich wymiaru podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/okoliczność bezsporna – wniosek w aktach (...)/

Decyzją z dnia 26 marca 2015 roku Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. na podstawie art. 31 oraz 32 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tj. Dz. U z 2013 r., poz. 666 j.t. z późn. zm.) odmówił Z. G. prawa do ponownego ustalenia podstawy wymiaru emerytury wojskowej w sposób odmienny od ustalonej prawomocną decyzją z dnia 2 lutego 1992 r. oraz decyzją rewaloryzacyjną ustalającej nową wysokość emerytury wojskowej od dnia 1 marca 1994 r. na podstawie art. 53 cytowanej ustawy.

/okoliczność bezsporna – wniosek w aktach (...)/

W dniu 28 lipca 2015 r. wnioskodawca wystąpił do Wojskowego Biura Emerytalnego o stwierdzenie nieważności i uchylenie wszystkich decyzji waloryzacyjnych, jako prawnie wadliwych, wydanych po 1 stycznia 1999 r. oraz po 1 stycznia 2004 r. a także ponowne wydanie decyzji pozbawionych wad prawnych /okoliczność bezsporna - wniosek w aktach (...) /.

Decyzją z dnia 30 lipca 2015 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. na podstawie art. 31 i 32 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r., poz. 330 j.t. z późn. zm.) odmówił Z. G. wydania decyzji o stwierdzeniu nieważności i uchyleniu decyzji wydanych po 1 stycznia 1999 r. i po 1 stycznia 2004 r. /okoliczność bezsporna - decyzja w aktach (...) /

Odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 26 marca 2015 r i 30 lipca 2015 r zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie VIII U 1200/15, a Sąd Apelacyjny w sprawie III AUa 620/16 oddalił apelację wnioskodawcy, zasądając koszty zastępstwa procesowego na rzecz organu emerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 1 marca 2016 r o waloryzacji świadczenia Dyrektor (...) w Ł. ustalił dla Z. G. od dnia 1 marca 2016 r zwaloryzowaną wysokość emerytury wojskowej w kwocie 4844,02 zł na podstawie art. 31 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin.

/decyzja – k. 71 akt (...), tom VI/

Postanowieniem z dnia 15 czerwca 2016 r Sąd Okręgowy przekazał skargę wnioskodawcy na decyzję z dnia 1 marca 2016 r do rozpoznania Ministerstwu Obrony Narodowej w W..

/postanowienie – k. 84 akt (...) tom VI/

Wnioskodawca wniósł także odwołanie od tej decyzji do Ministra Obrony Narodowej , a jego podanie zostało zwrócone postanowieniem z dnia 16 maja 2016 r, które zostało utrzymane w mocy postanowieniem MON z dnia 3 sierpnia 2016 r.

/postanowienie – k. 87,96 akta (...) tom VI/

W dniu 30 września 2016 r Dyrektor (...) w Ł. odmówił stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 1 marca 2016 r.

/decyzja – k. 102/

Zaskarżoną decyzją z dnia 1 marca 2017 r o waloryzacji świadczenia Dyrektor (...) w Ł. ustalił dla Z. G. od dnia 1 marca 2017 r zwaloryzowaną wysokość emerytury wojskowej w kwocie 4865,33 zł na podstawie art. 31 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin.

/decyzja – k. 154 akt emerytalnych, tom VI/

Odwołanie od decyzji z dnia 1 marca 2017 r wnioskodawca wniósł za pośrednictwem organu emerytalnego także do Ministra Obrony Narodowej. Pismo to zostało przekazane zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego.

/odwołanie, pismo – k. 65, 68/

W dniu 11 maja 2017 r MON przekazało do rozpoznania Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. pismo Z. G. z dnia 31 marca 2017 r skierowane do MON dotyczące decyzji Dyrektora (...) z dnia 1 marca 2017 r o waloryzacji emerytury wojskowej celem rozpoznania zgodnie z właściwością.

/pismo – k. 63/

Decyzją z dnia 2 czerwca 2017 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. na podstawie art. 31 i 32 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin odmówił Z. G. stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 1 marca 2017 r o waloryzacji emerytury.

/decyzja – k. 60/

Ustalając stan faktyczny Sąd Okręgowy oparł się dokumentach załączonych do akt sprawy, a także zawartych w aktach emerytalnych wnioskodawcy.

Sąd pominął wnioski dowodowe wnioskodawcy i Stowarzyszenia zawarte w pismach procesowych załączonych do akt sprawy wobec tego, że do rozstrzygnięcia jest kwestia prawna, zatem dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność nieposiadania stosownego upoważnienia MON przez urzędników, posługiwanie się nieprawdziwym tekstem jednolitym ustaw, posługiwanie się treścią orzeczeń, które nie stanowią źródła prawa, nie wykonywania postanowień Konstytucji, zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania.

Nie był także w tych okolicznościach zasadny wniosek o przesłuchanie wnioskodawcy w charakterze strony, zwłaszcza że stanowisko swe zaprezentował zarówno w odwołaniu, jak i pismach procesowych. Nie było okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia, które dotychczas nie byłyby wyjaśnione.

Należy też przypomnieć, że zgodnie z art. 299 kpc przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron dopuszczalne jest wyjątkowo, gdy w świetle oceny sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące okazały się niewystarczające do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 1997 r., II CKN 457/97, M. Praw. 1998, nr 5, s. 4; uzasadnienie wyroku SN z dnia 8 grudnia 2000 r., I CKN 1129/99, LEX nr 51635; wyrok SN z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001, z. 7–8, poz. 116, wyrok SN z dnia 5 czerwca 2009 r., I PK 19/09, LEX nr 519171; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 20 listopada 2012 r., I ACa 1175/12, LEX nr 1283507; wyrok SA w Warszawie z dnia 25 września 2013 r., I ACa 556/13, LEX nr 1381590. Przy tym dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron jest wyłącznie uprawnieniem sądu (por. wyrok SN z dnia 5 lipca 2006 r., IV CSK 98/06, LEX nr 459229; wyrok SN z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 29/11, LEX nr 1026622; wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2012 r., II PK 197/11, LEX nr 1216857).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

Na wstępie należy podnieść, że Sąd Okręgowy jest właściwy do rozpoznania niniejszego odwołania, mając na względzie treść art. 227 kpa, 228 kpa oraz art. 464 § 1 kpc, art. 477 ze zn. 8 § 1 kpc w zw. z art. 476 § 2, 3, 4 kpc, o czym przesądził Sąd Apelacyjny w Łodzi postanowieniem z dnia 19 lutego 2018 r.

Należy też dodać, że sąd pierwszej instancji przy rozpoznawaniu sprawy z odwołania wniesionego od decyzji organu emerytalnego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w ogóle nie stosuje przepisów procedury administracyjnej, ale przepisy k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012 roku, I UK 267/11, LEX nr 1215777).

Wskazać należy, iż sądy powszechne w postępowaniu odwoławczym orzekając o prawidłowości decyzji organów rentowych rozstrzygających sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych winny rozstrzygać je w sposób merytoryczny i formalny, bowiem przepisy prawa procesowego muszą być wykładane i stosowane w sposób najlepiej służący stworzeniu warunków realizacji prawa materialnego. W konsekwencji sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 1980 r., III CZP 43/80, (...) Nr 8, poz. 142; z dnia 27 listopada 1984 r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 Nr 8, poz. 108 oraz z dnia 21 września 1984 r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, poz.

65). Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania.

Zasada wyjaśnienia sprawy przez Sąd ubezpieczeń społecznych, wyjaśnienia jej istoty dotyczącej prawa, zobowiązania albo roszczenia strony znajduje właściwe zwieńczenie w kompetencji tego sądu do oddalenia odwołania, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia (art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.) albo zmiany zaskarżonej decyzji w całości lub w części i orzeczenia co do istoty sprawy (art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.). Sąd w oparciu o powyższy przepis nie ma możliwości unieważnienia i wycofania z obiegu zaskarżonej decyzji, o co wnioskował Z. G..

Wnioskodawca nie formułował zakresu żądanej zmiany zaskarżonej decyzji.

Decyzja Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. z dnia 1 marca 2017 r. dotyczy waloryzacji świadczenia.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U.2017.2225 t.j.) (w brzmieniu obowiązującym w dniu wydawania spornej decyzji) emerytury i renty oraz podstawy ich wymiaru podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz.U.2017.1383 t.j./, z tym że waloryzacja, o której mowa w art. 88 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób:

- a) którym prawo do świadczenia ustalono przed dniem 1 marca,
- b) które nabyły prawo do renty rodzinnej po żołnierzach zawodowych zmarłych nie później niż w ostatnim dniu lutego.

Waloryzacja świadczeń rentowych emerytów wojskowych następuje na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Względem ubezpieczonego ma zastosowanie przepis art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1999 r. Pogląd przeciwny nie ma uzasadnienia w treści art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o FUS.

Waloryzacja emerytur żołnierzy zawodowych na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS obowiązuje od 1 stycznia 1999 r. Przed tą datą emerytury i renty mundurowe podlegały waloryzacji w takim samym stopniu i terminie, w jakim następował wzrost uposażenia zasadniczego żołnierzy pozostających w służbie. Ustawa z 1998 r. o emeryturach i rentach zmodyfikowała zatem z datą 1 stycznia 1999 r. zarówno wysokość świadczeń emerytalnych żołnierzy zawodowych przyznanych przed dniem 1 stycznia 1999 r. poprzez ich podwyższenie wskaźnikiem dodatkowej waloryzacji, jak i zasady waloryzacji tych świadczeń na przyszłość. Brak przepisu intertemporalnego, który stanowiłby o zachowaniu dotychczasowego mechanizmu waloryzacji emerytur wojskowych do świadczeń, do których prawo zostało nabyte przed 1 stycznia 1999 r., wskazuje, że art. 6 ustawy z 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w nowej wersji ma zastosowanie także do świadczeń, do których prawo powstało przed tą datą – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2010 r. II UK 109/10 LEX nr 688683, jak i też Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 r. II UK 97/10 OSNP 2012/1-2/17.

Zmiana waloryzacji wywołała protesty emerytów, którzy nabyli prawo do świadczeń przed 1 stycznia 1999 r. i powoływali się na zasadę ochrony praw nabytych. Należy jednak zgodzić się z poglądem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który w wyroku z 17 maja 2000 r. (III AUa 1062/99, LexPolonica nr 349436, OSA 2001, nr 2, poz. 6) stwierdził, że: „Zasada ochrony praw słusznie nabytych nie zakazuje dokonywania waloryzacji emerytur i rent w przyszłości w sposób mniej korzystny od dotychczasowych zasad pod warunkiem zachowania istoty tych uprawnień do waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych”. Inaczej mówiąc, nie nabywa się prawa do sposobu waloryzacji, tak jak nie nabywa się prawa do zasad łączenia świadczenia z zarobkiem itp. Zasady te mogą być przez ustawodawcę zmienione i dotyczą wszystkich aktualnych świadczeniobiorców, a nie tylko tych, którzy prawo do świadczeń nabędą po zmianie tych zasad. Również Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie potwierdzał, że zasada ochrony praw nabytych nie dotyczy ani sposobu waloryzacji, ani zasad zawieszenia prawa do świadczenia w razie podjęcia pracy.

Od dnia 1 stycznia 1999 r. przepis art. 6 z mocy art. 159 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych otrzymał brzmienie według którego „Emerytury i renty podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”. W obowiązującej poprzednio wersji tego przepisu waloryzacja emerytur i rent dokonywana była w takim stopniu i terminie, w jakim następował wzrost uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy pozostających w służbie i zajmujących analogiczne stanowiska.

Analizując treść art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin należy mieć na uwadze stan prawny, który obowiązywał przed i po dniu wejścia w życie nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 grudnia 2003 r., odnosił się do wszystkich zasad waloryzacji określonych w art. 88-94 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2013 r. III UK 165/12 OSNP 2014/10/151/.

Odwołanie się w art. 6 do zasad i terminów waloryzacji świadczeń z powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego, a nie do konkretnego przepisu ustawy o emeryturach i rentach, zgodnie z wykładnią językową i systemową tego sformułowania, oznacza, iż chodzi tu o zasady waloryzacji przewidziane nie tylko w art. 88 tej ustawy, ale w całym jej Rozdziale 2 poświęconym waloryzacji świadczeń, to znaczy o zasady określone w art. 88-94 ustawy. Wypada zresztą zauważyć, iż art. 88, w swoim pierwotnym brzmieniu, określał jedynie cele waloryzacji (zachowanie co najmniej realnej ich wartości w odniesieniu do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem) oraz definiował pojęcie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych uwzględnianego w ramach waloryzacji świadczeń. Mechanizm waloryzacji, a więc jej zasady i terminy określały natomiast kolejne przepisy, w tym art. 91, zgodnie z którym ustalenie wysokości zwaloryzowanej emerytury i renty polegało na pomnożeniu kwoty emerytury lub renty wskaźnikiem waloryzacji (ust. 1), a równocześnie z podwyższeniem emerytury i renty następowało podwyższenie podstawy jej wymiaru wskaźnikiem waloryzacji, o którym mowa w ust. 1 (ust. 2). Tak właśnie rozumiane zasady waloryzacji miały być zatem stosowane nie tylko do emerytur i rent z powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego, ale także do świadczeń wojskowych i podstaw ich wymiaru, skoro zamiarem ustawodawcy było zrównanie zasad waloryzacji świadczeń wojskowych z zasadami waloryzacji przewidzianymi w ustawie o emeryturach i rentach i to również w odniesieniu do osób, którym przed 1 stycznia 1999 r. przysługiwało prawo podmiotowe do świadczenia z zaopatrzenia wojskowego. Aktualne unormowania art. 88-94 przewidują coroczną (od 1 marca), cenowo-płacową waloryzację automatyczną emerytur i rent przyznanych przed terminem waloryzacji. Polega ona na pomnożeniu kwoty świadczenia oraz jego podstawy wymiaru (w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego roku przeprowadzenia waloryzacji) przez wskaźnik waloryzacji.

Przepis art. 159 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 1999 r., sygn. K 4/99, został uznany za zgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej /opubl: Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego rok 1999, Nr 7, poz. 165/.

W uzasadnieniu do orzeczenia z dnia 20 grudnia 1999 r. Trybunał Konstytucyjny rozważał, czy zakwestionowany przepis art. 159 pkt. 1 jest zgodny z zasadą ochrony praw nabytych. Treścią tej zasady jest zakaz stanowienia przepisów arbitralnie odbierających lub ograniczających prawa podmiotowe. Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż skutkiem wejścia w życie przepisu art. 159 pkt. 1 nie jest ani pozbawienie prawa do świadczeń, ani wyłączenie ich waloryzacji. Wprawdzie zakwestionowany przepis zmienił w stosunku do określonej grupy świadczeniobiorców metodę (mechanizm) waloryzacji, zachował jednak samo założenie stabilnej wartości ekonomicznej otrzymywanych świadczeń oraz przewidział mechanizm umożliwiający jego urzeczywistnienie. Mimo zmiany przepisów istota instytucji przystosowującej wartość świadczeń emerytalno-rentowych do spadku siły nabywczej pieniądza, w którym wypłacane są świadczenia, nie została więc naruszona. Innymi słowy - nie doszło do pozbawienia uprawnienia do waloryzacji świadczeń, ale jedynie do zmiany metody waloryzowania ich wysokości. Mając na uwadze zakres

modyfikacji prawa do waloryzacji, który nie dotyczył istoty tego prawa oraz okoliczności uzasadniające tę modyfikację, a więc: dokonaną głęboką reformę całego systemu emerytalnego, potrzebę zachowania wewnętrznej sprawiedliwości i spójności systemu oraz kryzys w finansowaniu ubezpieczeń społecznych, Trybunał Konstytucyjny nie dopatrywał się w tym przypadku niezgodnego z ustawą zasadniczą arbitralnego ograniczenia zasady ochrony praw nabytych, stanowiącej element zasady państwa prawnego.

Każda zmiana wysokości świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego dokonywana jest w formie decyzji i dlatego, prawidłowo, w decyzji, jako podstawa prawna wskazywany jest przepis art. 31 cyt. Ustawy, który stanowi, że prawo do zaopatrzenia emerytalnego i wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia ustala w formie decyzji wojskowy organ emerytalny, który doręcza decyzje zainteresowanemu na piśmie wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem, zaś wg ust. 4 od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje zainteresowanemu odwołanie do właściwego sądu, według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, iż wojskowy organ emerytalny prawidłowo waloryzacji emerytur i rent wojskowych po dniu 1 stycznia 1999 r. dokonywał w oparciu o przepis art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w brzmieniu nadanym przez art. 159 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Nie sposób było podzielić stanowiska odwołującego się, iż organ emerytalny pozbawił go praw słusznie nabytych w zakresie sposobu waloryzowania świadczenia emerytalnego. Jak zostało bowiem wyżej powiedziane w rozpatrywanej sprawie nie doszło do pozbawienia wnioskodawcy uprawnienia do waloryzacji świadczeń, a jedynie do zmiany metody waloryzowania ich wysokości.

Zasady ustalania wysokości pobieranej przez niego emerytury wojskowej określają przepisy ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustawodawca - do czego był uprawniony - przepisem art. 159 pkt. 1, zamieszczonym w rozdziale obejmującym zamiany w przepisach obowiązujących, dokonał jedynie nowelizacji ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. nadając przepisowi art. 6 nowe brzmienie.

Brak podstaw do stwierdzenia naruszenia art. 186 ust. 2 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bowiem wnioskodawca nie wyjaśnia do jakiego wniosku należy odnieść treść tego przepisu, tym bardziej, że zaskarżona decyzja nie była wynikiem wniosku ubezpieczonego.

Zarzuty wnioskodawcy co do wadliwości podpisu pod treścią decyzji nie są zasadne. Zgodnie bowiem z art. 93 § 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS decyzje dotyczące waloryzacji emerytur i rent sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego mogą zamiast podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania. Przepis art. 93 ust. 2 dla jego zastosowania wymaga jedynie sporządzenia decyzji z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, a nie wysłania decyzji za pomocą takiego systemu.

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja z dnia 1 marca 2017 r. nie zawiera takich wad formalnych decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu Okręgowego, odwołanie wnioskodawcy, jako oparte na nie trafnych zarzutach o charakterze prawnym nie mogło zostać uwzględnione.

Ponadto biorąc pod uwagę art. 461 § 2¹ kpc w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, od których wniesiono odwołanie od decyzji organu emerytalnego określonego przez Ministra właściwego ds. wewnętrznych wojskowego organu emerytalnego właściwy jest sąd, w którego okręgu siedzibę ma ten organ, zaś pełnomocnik Dyrektora (...) oponował w zakresie przeniesienia sprawy do Sądu Okręgowego w Sieradzu na zgodny wniosek stron, zatem sprawę rozpoznał Sąd tutejszy. W związku z czym wniosek o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu został oddalony na uwagi na treść art. 461 § 3 kpc.

Pełnomocnik wojskowego organu emerytalnego posiadał umocowanie od Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego /k.21/, zatem zarzuty wnioskodawcy w tym zakresie są niezasadne.

Stroną w niniejszym postępowaniu jest Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego, stąd dyrektor jest organem upoważnionym do udzielenia pełnomocnictwa procesowego pełnomocnikowi w osobie radcy prawnego. Zgodnie z art. 460 k.p.c. organ rentowy ma zdolność sądową i procesową w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Z kolei według art. 476 § 4 pkt 3 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz.U.2012.194), wojskowymi organami emerytalnymi są dyrektorzy wojskowych biur emerytalnych.

Zdolność sądowa i procesowa wojskowego organu rentowego (dyrektora wojskowego biura emerytalnego) w rozumieniu art. 460 § 1 k.p.c. wynika więc wprost z Kodeksu postępowania cywilnego. Posiadanie zaś przez organ rentowy zdolności procesowej oznacza jego zdolność do dokonywania wszystkich czynności procesowych, łącznie z udzielaniem pełnomocnictwa procesowego. Prowadzi to do wniosku, że wojskowy organ emerytalny (dyrektor wojskowego biura emerytalnego) może udzielić radcy prawnemu pełnomocnictwa do zastępstwa procesowego tego organu w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 86 i 87 § 1 k.p.c. w zw. z art. 460 § 1 i art. 476 § 4 pkt 3 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc odwołanie jako niezasadne oddalił.

O kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej Sąd orzekł na podstawie art.98 §1 i 3 k.p.c. oraz §9 ust.2 (180 zł) i §10 ust.1 pkt 2 (postępowanie zażaleniowe – 240 zł) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz.1804 ze zm.). Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania w sprawie art. 102 kpc.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy: „zastosowanie przez Sąd art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (postanowienie Sądu Najwyższego z 14.01.1974 r., sygn. akt II CZ 223/73). Należy także podkreślić, iż „art. 102 kpc nie wymaga, żeby strona wygrywająca sprawę na rzecz której nie został zasądzony zwrot kosztów procesu, postępowała niewłaściwie lub żeby można jej było przypisać jakąkolwiek inną postać winy” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07.01.1982 r., sygn. akt CZ 191/81).

Ocena sądu jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym, ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem, poczuciem sprawiedliwości oraz analizą okoliczności rozpoznawanej sprawy (por. postanowienie SN z dnia 2 czerwca 2010 r., I PZ 2/10, OSNP 2011, nr 23–24, poz. 297; postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012, nr 7–8, poz. 98, postanowienie SN z dnia 15 lutego 2012 r., I CZ 165/11, IC 2013, nr 3, s. 50).

Wskazane w art. 102 k.p.c. szczególnie uzasadnione wypadki są związane z przebiegiem postępowania, charakterem dochodzonego roszczenia, jego znaczeniem dla strony, przedawnieniem roszczenia oraz subiektywnym przekonaniem o zasadności roszczenia wspartym na obiektywnych podstawach./tak wyrok Sądu Apelacyjnego w L. dnia 25 maja 2017 r., III AUa 1290/16 ,LEX nr 2304354/.

W ocenie Sądu z uwagi na wysokość otrzymanywanego przez wnioskodawcę świadczenia emerytalnego oraz przebieg postępowania, który dotyczył kwestii prawnych, które były już przedmiotem rozpoznania w innych postępowaniach, a wnioskodawca znał treść rozstrzygnięć, Sąd nie znalazł podstaw do nieobciążania wnioskodawcy kosztami postępowania.

Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy nie stanowi podstawy do nieobciążania kosztami zastępstwa procesowego art. 36 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy(...). Przepis daje organowi emerytalnemu i osobom ubiegającym się o świadczenie prawo do otrzymania dokumentów i informacji bez żadnych opłat. Natomiast nie modyfikuje zasad zwrotu kosztów procesu, na które składa się także wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym.